

NYILVÁNOS KONZULTÁCIÓ

az

európai uniós elektronikus hírközlési keretszabályozás felülvizsgálatáról

**Konzultációs dokumentum publikálása: 2015. július 3.
Észrevételek beérkezésének határideje: 2015. szeptember 10.**

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETÉS.....	3
II. AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI SZABÁLYOZÁS TÖRTÉNETE.....	4
1. szakasz – út a piaci liberalizációig (1998-ig)	4
2. szakasz – a liberalizáció kiteljesedése (1998-2003)	4
3. szakasz – konszolidációs piacszabályozás (2003-2009).....	4
4. szakasz – a 2002-es keretszabályozás felülvizsgálata (2009-től).....	5
III. A SZABÁLYOZÁSI KERETRENDSZER FELÜLVIZSGÁLATÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE.....	6
IV. KÉRDÉSEK.....	8
Definíciók, alapelvek	8
Hozzáférés.....	8
Piacszabályozás	8
Spektrum.....	9
Felhasználók.....	9
Adatvédelem, adatbiztonság.....	9
Egyéb szabályozási kérdések	10

I. Bevezetés

Az elektronikus hírközlés uniós szabályozása hosszú múltra tekint vissza. A legutóbbi, 2009-es szabályozási felülvizsgálat óta jelentősen megváltozott a piaci környezet, ezért szükségesnek látszik a jelenleg érvényes szabályozás reformja annak érdekében, hogy az Európai Unió és ezen belül Magyarország is megőrizhesse versenyképességét a világ többi országával szemben.

A soron következő felülvizsgálat a várakozások szerint 2016-ban veszi kezdetét, az új szabályozási keretrendszer uniós elfogadása 2018-ra, hazai implementációja pedig 2020-ra várható.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) aktívan részt kíván venni a szabályozási keretrendszer felülvizsgálatának előkészítésében. A magyar érdekek koordinált és szakmailag megalapozott európai képviselője érdekében az NMHH szorosan együttműködik a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal. Ezen felül az NMHH kiváló szakmai kapcsolatot ápol a BEREC¹-kel, amely szakmai tanácsadó szervezetként segíti az uniós jogalkotási folyamatot.

Ebben a folyamatban elengedhetetlen az érintettek előzetes álláspontjának megismerése, azok beépítése a hazai és a nemzetközi érdekképviselő és döntéshozatali folyamatába.

Jelen konzultációs anyagban röviden áttekintjük az elektronikus hírközlés-szabályozás történetét, annak alapelveit és jövőbeni kihívásait. Mindezek fényében a dokumentum végén számos kérdést teszünk fel, amelyek tekintetében várjuk az iparági szereplők és más érintettek véleményét, észrevételeit 2015. szeptember 10-ig az eukeretszab_konzultacio@nmhh.hu e-mail címre.

Bízunk abban, hogy a hazai iparági együttműködés hozzá tud járulni egy új, korszerű európai szabályozási rendszer megteremtéséhez.

---

¹ Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC - Body of European Regulators for Electronic Communications)

II. Az elektronikus hírközlési szabályozás története

Az elektronikus hírközlési szektor szabályozásának története a következő négy szakaszra osztható:

1. szakasz – út a piaci liberalizációig (1998-ig)

A liberalizáció kezdetén (1980-as évek végéig) a távközlési szolgáltatást Európában közüzemi jellegű szolgáltatásnak tekintették, ennek következtében az államnak jelentős szerepe volt a szektorban, hiszen az infrastruktúra széleskörű monopoljogokkal rendelkező állami vagy állami tulajdonú vállalatok kezében volt. Az 1980-as évek közepére felgyorsult a távközlés technológiai fejlődése, ekkor számos állami vállalat privatizációja is megtörtént, majd lehetővé vált az alternatív elektronikus hírközlési infrastruktúra kiépítése is. Mindezen folyamatok egyre sürgetőbbé tették a piaci liberalizációt.

Az 1987-es ún. „Zöld Könyv” tartalmazta az Európai Bizottság elképzeléseit az európai távközlési piac liberalizálására vonatkozóan, melynek elérését versenyjogi megközelítést alkalmazó, ex-ante piacsabályozási szemléletű ágazati szabályozással, valamint jogharmonizációval kívánták megvalósítani.

Az 1990-es Szolgáltatási Irányelv előírta, hogy a távközlési szolgáltatások engedélyezése, a frekvenciaelosztás és az ellenőrzés a szolgáltatóktól független hatóság hatáskörébe kell, hogy tartozzon. Ezt követően jöttek létre a tagállamokban a nemzeti szektorális szabályozó szervek.

2. szakasz – a liberalizáció kiteljesedése (1998-2003)

A jogalkotási folyamat célja a piaci liberalizáció megvalósítása volt. Ennek érdekében 1998-ban több irányelv is hatályba lépett (pl. új Szolgáltatási Irányelv, Teljes Verseny Irányelv).

3. szakasz – konszolidációs piacsabályozás (2003-2009)

Az európai, elektronikus hírközlés-szabályozás legfőbb célkitűzése az európai belső piaci verseny elősegítése a szabályozott szektorokban, az új szereplők piacra lépésének megkönnyítése, valamint annak biztosítása, hogy a szabályozási környezet kiszámíthatóan és a piaci folyamatokhoz igazodó szabályozási eszközökkel legyen képes ösztönözni az ágazatban végrehajtott fejlesztéseket, illetve beruházásokat.

A Szabályozási Keretrendszer (2002) elemei:

- **Keretirányelv²**: tartalmazza az általános rendelkezéseket, a célokat és a nemzeti szabályozó hatóságra vonatkozó szabályokat. Leszögezi, hogy a nemzeti szabályozó szervnek függetlennek kell lennie minden hírközlési szolgáltatás és hálózat szolgáltatójától, továbbá a hatóság vezetőinek és helyetteseinek a politikától. Az irányelv a nemzeti szabályozó hatóság feladatai között fogalmazza meg az elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, a verseny és a beruházások növekedésének elősegítését, a frekvenciakijelölést és -elosztást, piacelemzést és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók meghatározását.
- **Engedélyezési irányelv³**: összefoglalja az elektronikus hírközlési szolgáltatás engedélyezésére vonatkozó szabályokat, továbbá a frekvencia- és azonosítógazdálkodás főbb szabályait.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/20/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről

- **Hozzáférési irányelv**⁴: tartalmazza az elektronikus hírközlési hálózatokhoz való hozzáférés és a hálózatok összekapcsolásának szabályait.
- **Egyetemes szolgáltatási irányelv**⁵: meghatározza az egyetemes szolgáltatások körét, és tartalmazza a minden nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatóra vonatkozó minőségi és fogyasztóvédelmi előírásokat.
- **Adatvédelmi Irányelv**⁶: a szolgáltató tudomására jutott felhasználói adatok kezelésére és felhasználásra vonatkozó előírásokat tartalmazza.

4. szakasz – a 2002-es keretszabályozás felülvizsgálata (2009-től)

A gyorsan változó piaci környezetben a Szabályozási Keretrendszert 2009-ben átfogóan felülvizsgálták. A piacszabályozás alapelvei és eszközei az Európai Unió piacain változatlanok voltak, de az aktuális keretszabályozás új elemeket is bevezetett. Az elsődleges célok között szerepel továbbra is a **fenntartható verseny ösztönzése**, ugyanakkor további kérdések is nagyobb hangsúlyt kaptak: egyrészt az iparági **beruházások növelése** is megjelent, mint cél, másrészt a **kereslet ösztönzése** (digitális szakadék kezelése), illetve a **fogyasztói jogok védelme** és a **biztonság** kérdése is előtérbe került.

A Szabályozási Keretrendszer a szabályozó hatóságok és az Európai Bizottság között egy sajátos együttműködést alakított ki, amelynek értelmében a Bizottság által meghatározottaktól csak kivételes esetekben lehet eltérni.

Létrejött az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete, a **BEREC**⁷, amely egy olyan állandó európai tanácsadó szerv, melynek legfőbb feladatai közé tartozik a legjobb gyakorlatok összegyűjtése és terjesztése, előzetes vélemény kialakítása bizonyos esetekben, valamint konzultációk lefolytatása, majd ezek eredményeinek összegzése, továbbá az uniós jogalkotás és jogalkalmazás kapcsán felmerülő szakmai tanácsadás.

A jelenleg érvényben levő szabályozási keretrendszer a módosított öt irányelv mellett két rendelettel is kibővült⁸:

- [Keretirányelv](#) (2009/140/EK irányelvvel módosított 2002/21/EK irányelv)
- [Hozzáférési irányelv](#) (2009/140/EK irányelvvel módosított 2002/19/EK irányelv)
- [Engedélyezési irányelv](#) (2009/140/EK irányelvvel módosított 2002/20/EK irányelv)
- [Egyetemes szolgáltatási irányelv](#) (2009/136/EK irányelvvel módosított 2002/22/EK irányelv)
- [Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv](#) (2006/24/EK illetve 2009/136/EK irányelvekkel módosított 2002/58/EK irányelv)
- Az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületét, a [BEREC-et létrehozó 1211/2009/EK rendelet](#)
- Az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti [barangolásról \(roaming\) szóló 531/2012/EU rendelet](#)

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/19/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/22/EK irányelve (2002. március 7.) az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről

⁷ <http://bereg.europa.eu/>

⁸ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/telecoms-rules>

III. A Szabályozási Keretrendszer felülvizsgálatának szükségessége

A Szabályozási Keretrendszer legutóbbi felülvizsgálata óta erőteljesen megváltoztak a legnépszerűbb kommunikációs csatornák és egyben a tartalomfogyasztás jellemzői is. Egyre többet kommunikálunk egymással online felületeken, nagyobb szerepe van az **interaktivitásnak**, a **mobilitásnak**, a felhasználók számára természetes, hogy a keresett tartalmak bárhol, bármikor elérhetőek. Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról, hogy a **digitális szakadék** egyelőre nem csökken megfelelő mértékben: a felnőtt lakosság jelentős hányada még mindig digitális írástudatlannak tekinthető, és felnövekvő generációk írástudása sem magától értetődő. Új jelenség, hogy „fogyasztóként” jelentek meg a gépek, az általuk generált adatforgalom pedig várhatóan rohamosan növekedni fog (pl. M2M, NFC, RFID, intelligens hálózatok)⁹. A fentiek következménye, hogy bizonyos felhasználói csoportok tekintetében **mind a mobil, mind a vezetékes szolgáltatások tekintetében a sáv szélesség-igényes alkalmazások terjedése jellemző**. Egyre több aggodalom fogalmazódik meg a szolgáltatások és a **hálózatok biztonsága** tekintetében is, ami negatívan hathat a fogyasztásra. Kitekintve a digitális gazdaság szigorúan értelmezett kereteiből azt láthatjuk, hogy a digitalizáció hatásai nem állnak meg az infokommunikációs szektor határainál¹⁰, hanem alapjaiban változtatják meg a társadalmi mechanizmusokat, az alapvető szolgáltatásokhoz, többek közt oktatáshoz, egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Az **e-kereskedelem** gyors növekedése átszeli a földrajzi, gazdasági határokat, kihatva a logisztikára, szállításra, postai szolgáltatásokra egyaránt. A határokon átívelő kiskereskedelem a fizikai áruk mellett a tartalom kereskedelmére is kiterjed, ami fel fogja forgatni a jogdíjas tartalmak piacát, árazását is (pl. kérdéses a geo-blocking¹¹ fenntarthatósága az EU-n belül).

Az IP alapú adatátvitel általánossá válása, az **online szolgáltatások elterjedése** alapjaiban változtatta meg az elektronikus hírközlési piacot. A **konvergencia** megteremtette az infrastruktúrák és szolgáltatások közötti átjárást, lehetővé tette az értéklánc korábban elkülönült elemeinek összekapcsolását, amely egyúttal a digitális piac szereplői közti egyre erősebb egymásrataltsággal is jár. A korábban elkülönült technológiák és szolgáltatások egymás versenytársaivá váltak, ebből fakadóan az üzleti lehetőségek és az üzleti modellek folyamatosan változnak. **Új szolgáltatások, megoldások és piaci szereplők** (pl. az internet-hozzáférési szolgáltatás szintje felett működő OTT szolgáltatások) jelentek meg. Ezek a nagy adatigényű, internetre épülő szolgáltatások versenyt generálnak a „hagyományos” szolgáltatásoknak, „terhelik” a hálózatokat, növelik a hálózatos szolgáltatókon levő hálózatfejlesztési nyomást, felborítják a korábbi üzleti modelleket. Térnyerésük ugyanakkor a sokszínűség növekedését, a választék bővítését, innovatív szolgáltatások elterjedését és ezáltal a verseny növekedését hozza magával. **Az új szereplők megjelenése új típusú szabályozási problémákat vetett fel:** pl. garantált sáv szélesség, interoperabilitás, illetve adózási és joghatósági kérdések. Mivel számos esetben tengerentúli vállalatokról van szó, a tevékenységükhöz kapcsolódó kihívások jellemzően egyben összeurópai szabályozási kihívásokat is jelentenek.

Az iparági bevételeken levő nyomás hatására **egyre erősebb a piaci szereplők vertikális és horizontális integrációja**. Az kerül előnyösebb helyzetbe, aki az értéklánc minél több elemén, és minél több értékláncon tudja képviseltetni magát. A jelenlegi piaci körülmények tehát felerősítik a méret és a választékgazdaságosság szerepét, erősödik a konszolidációs nyomás a vállalkozásokon.

Ebben a digitális rendszerben **a korlátos erőforrások szerepe felértékelődik**, a megfelelő kapacitás biztosítása minden eddiginél meghatározóbb szerepet játszik akár a vezetékes vagy mobilhálózatok átviteli képességéről, az adatmennyiségek tárolásáról vagy a rendelkezésre álló korlátos frekvenciakészletről vagy számmezőkről beszélünk. A digitális hálózatok és rendszerek egyre nehezebben képesek lépést tartani a **növekvő és változó felhasználói igényekkel**. Ennek megfelelően sokkal nagyobb a hangsúly az erőforrások hatékony felhasználásán.

⁹ Machine to Machine Communication, Near Field Communication, Radio Frequency Identification, Smart Grid

¹⁰ A Digital Single Market (a továbbiakban: DSM) stratégiában is horizontális módon jelenik meg az infokommunikáció: továbbra is központi elem az elektronikus hírközlés szabályozása, de emellett megjelenik az audiovizuális média, az e-kereskedelem, a szerzői jogok, egyes adózási kérdések, adatbiztonság témaköre is.

¹¹ Földrajzi alapon történő hátrányos megkülönböztetés

Másrészt a mai konvergens digitális világban a fizikai hálózatok, a technológiák és fogyasztó oldali eszközök és szolgáltatások fejlődése egymást erősítve olyan változásokat eredményezett, amelyek **a tartalomhoz jutás lehetőségeinek sokszorozásával** igen jelentősen megváltoztatták a tartalomterjesztés műszaki és gazdasági feltételeit – többek közt kihatva egyben a médiaszolgáltatások piacára valamint a szolgáltatók és eszközgyártók közötti együttműködésekre is. Ez **a piaci értékláncban bekövetkezett, illetve folyamatban lévő változás** igen fontos a szabályozás szempontjából egyrészt, mert új „szűk keresztmetszetek” jelennek meg, másrészt pedig olyan szereplők (pl. internetes kereső motorok, egyes okos eszközök) válnak meghatározóvá, amelyekre a jelenlegi szabályozói hatáskör nem terjed ki. Az új technológiák, szolgáltatások és új üzleti modellek megjelenésével tehát egyes korábbi szabályozási eszközök túlhaladottá váltak. **A 2016-os felülvizsgálat lehetőséget ad az új piaci kihívásokra történő felkészülésre, új szabályozási megközelítések kidolgozására.**

Az Európai Bizottság 2015. május 6-án mutatta be a „[Digital Single Market](#)” **stratégiáját**, amely a korábbi dokumentumoktól eltérően átfogó szemléletű: nem csak az elektronikus hírközlésre, hanem a szerzői jogok, az audiovizuális média és az e-kereskedelem reformjára is nagy hangsúlyt fektet, ezáltal kívánja megvalósítani az immár digitális értelemben is egységes Európai Uniót.

A három legfontosabb eszköz, amelyek között meg kell találni a leginkább célravezető egyensúlyt: a szektorális szabályozás, az ex-post versenyszabályozás valamint a társ- és önszabályozás.

A szabályozási keret felülvizsgálatakor az Európai Unió az alábbi főbb területeket célozza meg:

- Megfelelő szabályozási környezet kialakítása a digitális hálózatok és szolgáltatások sikere érdekében;
- Európai digitális javakhoz és szolgáltatásokhoz való növekvő hozzáférés mind a fogyasztók, mind a vállalkozások számára;
- „Európai digitális gazdaság” és társadalom megteremtése;
- Nemzeti szabályozó hatóságok függetlenségének megerősítése, a hatékony intézményrendszer feltételeinek hosszú távú biztosítása;

... és az alábbi eszközökben keresheti a megoldást:

- Állami támogatások rendszerének átalakítása;
- Európai szintű összeolvadások támogatása;
- Kiegyensúlyozott verseny megteremtése felé való elmozdulás („hagyományos” és online szolgáltatók);
- A versenyjogi szemléletű szabályozás erősítése;
- Fogyasztóvédelmi szabályok felülvizsgálata (online szolgáltatásokra való esetleges kiterjesztés);
- Minimális szolgáltatásminőségi szintek meghatározása (ha és amennyiben megjelennek a speciális szolgáltatások, alapvetően fontos lesz a hagyományos, best-effort alapú internet-hozzáférés minimális minőségi szintjeinek, garanciáinak meghatározása);
- Adózás (adózási szabályok újragondolása, az állandó letelepedési hely szerinti adózási rendszer esetleges reformja);
- Médiaszabályozás ([AVMS irányelv](#)¹² és a „származási ország” elvének felülvizsgálata);
- A [szerzői jogi szabályozás](#) uniós felülvizsgálata.

¹² a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

IV. Kérdések

Az alábbi kérdésekre várjuk az érintettek véleményét, észrevételeit, javaslatait. A kérdéseket a főbb szabályozási területek alapján alakítottuk ki. Mivel az OTT szolgáltatások egyre jelentősebb tényezőnek számítanak az elektronikus hírközlési piacokon, ezért néhány kérdésnél erre a témakörre is fókuszálunk¹³. Az NMHH a beérkezett észrevételeket összegyűjti, majd azok kiértékelése után a tapasztalatokat felhasználja a szabályozási keret felülvizsgálata kapcsán kialakítandó magyar tárgyalási álláspont összeállításakor. A válaszok nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a 2016-ban induló felülvizsgálat során az iparági szereplők véleménye is hangot kapjon az egyeztetéseken.

Az alábbi kérdések tekintetében az eurkeretszab_konzultacio@nmhh.hu e-mail címre 2015. szeptember 10-ig várjuk az észrevételeket:

Definíciók, alapelvek

1. Szükség van-e az elektronikus hírközlésben jelenleg használt alapvető definíciók¹⁴ modernizálására? Mely definíciók szorulnak leginkább módosításra? Szükséges és lehetséges-e olyan módon kiterjeszteni a definíciókat, hogy a hírközlési jellegű, online szolgáltatásokra is vonatkozzon a szabályozás? Szükséges-e az internethálózat és az internet-hozzáférési szolgáltatás pontos definiálása, különösen a szolgáltatók felelősségi körének meghatározása érdekében? Az OTT szolgáltatások terjedése és a CDN szolgáltatók piaci jelenléte következtében hogyan szükséges átalakítani a definíciós keretet?

Hozzáférés

2. A piaci és technológiai igények gyors változása tükrében szükséges-e felülvizsgálni a Digitális Menetrendben szereplő NGA lefedettségre, illetve penetrációra vonatkozó, 2010-ben meghatározott célkitűzéseket (30/100Mbit/s)? Magyarország fejlődése szempontjából milyen sáv szélességre lenne szükség (városi és rurális területek)? Szükséges-e az EU-s célok aktualizálása?
3. Van-e az internetkapcsolatnak olyan fizikai jellemzője, ami a fogyasztók számára a sáv szélességnél lényegesebb, illetve hasonlóan fontos?
4. A jelenlegi szabályozási keretrendszer mely elemei szorulnak felülvizsgálatra a nagy sebességű hálózatok kiépítésének további ösztönzése érdekében (elsősorban piaci alapú versenyélénkítés eszközei)?

Piacszabályozás

5. Melyek azok a főbb piaci folyamatok, amelyek 5-10 éves időtávon belül alapvetően befolyásolják a piaci működést, illetve a szabályozási eszköztár alkalmazását? 5-10 éves időtávon belül hol lesznek a hírközlési szolgáltatásokat is tartalmazó értékláncban a szűk keresztmetszetek?
6. Az Unió ajánlásai alapján a releváns piacok száma folyamatosan csökken. Melyek lehetnek azok a piacok, ahol már nincs szükség ex-ante szabályozásra, és melyek azok ahonnan nem vonulhat ki a szabályozás? Véleménye szerint definiálható-e olyan piac, amire ki kellene terjeszteni az ex-ante szabályozást?
7. Véleménye szerint az online kommunikációs szolgáltatások (Skype, Viber, WhatsApp, stb.) helyettesítő szolgáltatásai-e a „hagyományos” elektronikus hírközlési hang/SMS szolgáltatásoknak?

¹³ Az OTT szolgáltatókkal kapcsolatos álláspontunkhoz felhasználjuk a korábbi OTT konzultáció eredményeit is.

¹⁴ Keretirányelv 2. cikke és különösen annak c) pontja

8. Kiterjeszthetők-e bizonyos, a klasszikus elektronikus hírközlési szolgáltatókra kirótt kötelezettségek az „információs társadalmi szolgáltatást” nyújtó piaci szereplőkre (pl. hozzáférés a 112-es segélyhívóhoz, szolgáltató váltás, interoperabilitás, monitoring rendszer kiépítése)? Mely konkrét kötelezettségek lennének ezek?
9. Szükség van-e az egyes szolgáltatók között garantált szolgáltatási minőségre vonatkozó megállapodásokra? Vannak-e erre konkrét magyarországi példák? Hogyan befolyásolják az ilyen típusú megállapodások a hálózatsemlegességére vonatkozó elveket és a „best-effort” alapú internet működését? A garantált minőségű szolgáltatások bevezetése okozhatja-e a „best-effort” alapú szolgáltatások minőségének romlását?
10. A szabályozott piacok fokozatos csökkenésével szükségesnek tartja-e a szabályozó hatóságok egyéb – a szolgáltatók nagykereskedelmi viszonyait befolyásoló – kifejezett hírközlési hatásköreinek bővítését, szabályozását (pl. a szabályozó hatóságok jogvitás jogköreinek bővítése, egyedi esetekben hatékonyabb nagykereskedelmi előírások)?

Spektrum

11. A tagállamok jobban összehangolt frekvenciaértékesítése által hogyan maximalizálható ennek a szűkös erőforrásnak a kihasználtsága? A nagyobb mértékű információ megosztással (akár nemzetközi, akár nemzeti dimenzióban gondolkodva) elősegíthetjük-e a piac fejlődését?
12. A spektrum felhasználási területeinek összehangolásával elérhető-e a hatékonyabb frekvencia kihasználtság?
13. Szükség van-e nagyobb fokú nemzetközi, illetve uniós koordinációra annak érdekében, hogy hatékonyabban ki tudjuk használni a rendelkezésre álló frekvenciákat?

Felhasználók

14. Szükséges-e a felhasználók védelmét érintő szabályozás felülvizsgálata? Ha igen, miért, és mely konkrét pontokon? Hogyan biztosítható az online szolgáltatásokat használók jogainak védelme?
15. Hogyan szükséges megváltoztatni az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó szabályokat? A szélessávú internet-hozzáférés része legyen-e az egyetemes szolgáltatásnak?
16. Szükséges-e új szabványokat bevezetni annak érdekében, hogy a felhasználók ne ütközzenek technikai akadályokba, amennyiben egy szolgáltatást igénybe szeretnének venni?
17. Szükségesnek tartja-e az egyes jogsértő vagy kiskorúakra káros online elérhető tartalmak elérhetetlenné tételére vonatkozó tagállami szabályok összehangolását? Ha igen, milyen módon?
18. Milyen módon tartja megoldhatónak a hálózatsemlegességgel kapcsolatos problémák megoldását? Hogyan javasolja összehangolni az elektronikus hírközlési szolgáltatók és a felhasználók e téren sokszor konkuráló érdekeit?

Adatvédelem, adatbiztonság

19. Milyen új hálózat- és információbiztonsági kihívásokra kell az új elektronikus hírközlési keretszabályozásnak választ adnia? Hogyan léphetnek fel hatékonyan a szabályozó hatóságok és a bűnüldöző szervek a kiberbűnözés további terjedése ellen?
20. Milyen módon biztosítható a felhasználók magasabb szintű adatvédelme az EU szabályozás szintjén?

21. Milyen feltételekkel, illetve milyen fékek és ellensúlyok mellett korlátozható a hírközlési szolgáltató által átvitt adatok bizalmassága, amennyiben az a közrend védelmét vagy nemzetbiztonsági célokat szolgál? Kötelezhető-e általános adatgyűjtésre és megőrzésre az elektronikus hírközlési szolgáltató, ha igen, milyen időtartamra?
22. Szükséges-e szabályozni az adatok tulajdonlásával kapcsolatos kérdéseket? (pl. Európán kívüli szervereken tárolt adatok, illetve azok üzleti célú felhasználása)?
23. Milyen speciális szabályozást tart szükségesnek a felhő alapú alkalmazások adatvédelmi szintjének növelésére?

Egyéb szabályozási kérdések

24. Az uniós keretszabályozás felülvizsgálata kapcsán milyen egyéb, a fentiekben nem részletezett szabályozási kérdésekre szükséges kiemelt hangsúlyt fektetni?